

KOÇ ÜNİVERSİTESİ CİNSEL TACİZİ ÖNLEME YÖNETMELİĞİ

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Koç Üniversitesi'nde her türlü cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsel yönelim ya da sair bir temele dayanan her türlü cinsel tacizden arınmış bir akademik araştırma, eğitim ve çalışma ortamının yaratılmasına yönelik ilkeleri belirlemek ve düzenlemektir. Bu Yönetmelik ile Koç Üniversitesi, cinsel taciz durumlarında sahip olunan haklar ve yapılabileceklerle ilgili farkındalığın artmasına ve bu tür olay ve durumların önlenmesine ilişkin her türlü çabayı göstermeye, cinsel tacize yönelik iddiaların ve şikâyetlerin incelenmesine ve soruşturulmasına; sorumlulara karşı disiplin işlemleri veya hukuka uygun diğer mekanizmaları işletmeye hazır ve kararlı olduğunu bildirmektedir.

(2) Koç Üniversitesi, her türlü cinsel taciz olayında taraf ya da tanık olan kişilerin insan onurlarının korunması ve özel yaşamın gizliliği hakkında kaynaklanan mahremiyetlerin sağlanması konusunda azami özenin gösterilmesini ve her türlü sürecin gizlilik ilkesi dâhilinde yönetilmesini sağlar. Bu Yönetmelik, "mağdur" olarak tanımlanan kişilerin ve her türlü cinsel taciz olayına tanık olan kişilerin korunmasını, yaşamakta oldukları veya tanık oldukları durum ve olayları güven içerisinde bildirebilmelerini ve istenmeyen yaklaşımları durdurmak yönünde cesaretlendirilmelerini sağlamayı ve kapsam dâhiline alınan herkesin bu konudaki farkındalığını artırmayı; diğer yandan da, mesnetsiz ithamlardan kaynaklanan mağduriyetlerin önlenmesini, amaçlar.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Koç Üniversitesi'nin akademik ve idari çalışanları, alt işveren firma temsilcileri ve çalışanları ile üniversite kampüslerinde ve üniversite hizmetine tahsis edilen yer ve araçlarda bulunanlar tarafından birbirlerine karşı ve üçüncü kişilere karşı gerçekleştirilen cinsel nitelikli davranışları, cinsiyet ayrımcılığına ve toplumsal cinsiyete dayanarak tehdit etme, zorlama veya özgürlükten yoksun bırakma ve posta, elektronik posta ve sosyal medya ortamlarında teşhir suretiyle veya cep telefonu mesajları ya da sair iletişim araçları yoluyla cinsel açıdan taciz etme ve benzeri yaklaşımları yer ve zaman sınırlaması olmaksızın kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 21.08.1982 tarih ve 17789 sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği, Koç Üniversitesi İdari Personel Yönetmeliği ve Koç Üniversitesi Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensiplerinin ilgili maddeleri esas alınarak ve uygulanmak üzere hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) **Cinsel Taciz:** Cinsel taciz, kişiyle bedensel temas olup olmamasına bakılmaksızın, muhatabının özgür rızasına dayalı olmayan, cinsel nitelikli söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini içerir. Cinsel tacizin varlığını kabul etmek için davranışın süreklilik arz etmesi şart değildir.
- b) **Danışman:** Koç Üniversitesi'nin akademik birimlerinde veya Öğrenci Dekanlığı, İnsan Kaynakları Direktörlüğü gibi idari birimlerde görev yapmakta olan ve Rektör tarafından bu Yönetmelik kapsamında Danışman olarak görevlendirilen, cinsel tacize maruz kalan veya tanık olan çalışanlara işletilecek süreç konusunda danışmanlık hizmeti veren çalışanlardır.
- c) **Soruşturma Komitesi:** Olayların tespit edilmesi ve bu konulara ilişkin yapılan ihbar ve şikâyetleri soruşturmak amacıyla Rektör tarafından görevlendirilen komitedir.
- d) **Tanık:** Cinsel taciz teşkil edebilecek olayın faili veya mağduru olmayıp da duyularından en az biri vasıtasıyla söz konusu olay hakkında bilgi edinen kişidir. Bu Yönetmeliğin uygulanması bakımından, taciz teşkil ettiği iddia olunan olaydan haberdar olan üçüncü kişiler de tanık kavramına dâhildir.

Cinsel Tacizden Arınmış Akademik Araştırma, Eğitim ve Çalışma Ortamı

MADDE 5- (1) Koç Üniversitesi, cinsel tacizden arınmış bir akademik araştırma, eğitim ve çalışma ortamını sağlamakla yükümlüdür. Akademik ve idari çalışanlar ile bu Yönetmelik kapsamına giren diğer kişilerin Koç Üniversitesi Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri çerçevesinde birbirine saygı göstermeleri esastır.

Görev ve Sorumluluklar

MADDE 6- (1) Koç Üniversitesi'nde tam zamanlı olarak görev yapmakta olan akademik ve idari kadrodaki çalışanlardan Danışman olarak görev yapacak kişilerin belirlenmesi ve görevlendirilmesi, yeterli sayıda Danışman bulunmasının sağlanması, Koç Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi'nin görüşü alınarak Rektör tarafından yerine getirilir.

(2) Koç Üniversitesi çalışanlarının, cinsel taciz olarak kabul edilebilecek durumlara maruz kaldığına dair makul şüphenin bulunması veya bu konuda şikâyet yapılması durumunda, konu hakkında soruşturma başlatılmasından, bu durumun soruşturulabilmesi için oluşturulacak Soruşturma Komitesi'nin belirlenmesinden ve ilgili kişilerin göreve çağırılmasından Rektör sorumludur.

(3) İnsan Kaynakları Direktörlüğü, kapsam dâhilinde bulunan tüm tarafların cinsel taciz kabul edilebilecek durumların yaratabileceği olası ihtilaflar ve bu tür durumlarda mağdurun sahip olduğu haklar konusunda bilinçlendirilmesini sağlar, kurum genelinde farkındalık yaratılmasına katkıda bulunur ve bu amaçla bilgilendirici programları geliştirerek düzenler.

(4) İnsan Kaynakları Direktörlüğü, cinsel tacizin psikolojik, hukuki boyutları ile taraflar ve kurum açısından ne gibi sonuçlar doğurabileceği konusunda eğitim programları geliştirir ve Danışmanların eğitim almalarını sağlar.

(5) Danışmanlar mağdur, tanıklar ya da üçüncü kişiler tarafından kendilerine iletilen bir ihbar veya şikâyeti bu Yönetmelikte belirtilen “gizlilik” prensipleri çerçevesinde ele alırlar ve Yönetmelikte belirlenen sınırlar çerçevesinde danışmanlık yaparak ihbar veya şikâyeti ileten kişileri bilgilendirirler. Danışman soruşturma açılması gereken bir durumun varlığından emin olduğu takdirde şikâyeti ileten çalışanı hakları ve başvuru yolları konusunda bilgilendirir.

Hızla Harekete Geçmek

MADDE 7- (1) Koç Üniversitesi, cinsel taciz olarak kabul edilebilecek durumlara ilişkin ihbarları ciddiye alır ve olayın aydınlatılması için bildirilen durumun niteliğini ve ağırlığını dikkate alan uygun usullerle hızlı biçimde harekete geçer. Söz konusu usuller inceleme ve soruşturmanın başlatılması ile bunların esenliğini sağlamaya yönelik önlemleri ve soruşturma sonucunda işletilecek disiplin yaptırımlarını içerir.

Soruşturma Komitesi

MADDE 8- (1) Rektör cinsel taciz olarak kabul edilebilecek durumlarda mağdur olan veya olaya/duruma tanık olan çalışanın şikâyetinin kendisine ulaşması üzerine gecikmeksizin Soruşturma Komitesini atar. Rektör, Komite üyelerinin belirlenmesinde Koç Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi'nin görüşünü alır.

(2) Soruşturulanın veya mağdurun öğretim üyesi olması halinde, Soruşturma Komitesi üyelerinin, ilgili ile aynı akademik unvana veya daha üst akademik unvana sahip olmaları şarttır. Yöneticiler hakkındaki soruşturmalarda unvan eşitliği veya üstlüğü aranır. Bu uygulamanın tek istisnası, komite çalışmalarına “Raportör” olarak katılan İnsan Kaynakları Direktörüdür. Raportör görüşmelere katılmaz ve oy kullanmaz. Cinsel taciz sayılabilecek durumların soruşturulması için kurulacak Soruşturma Komitesi üç Soruşturmacıdan oluşur, Komite çalışmalarına bir Yazman yardımcı olur. Fail ya da mağdur sayısının çokluğundan şüphelenilen olaylarda, Rektör tarafından gerek görülmesi halinde, Soruşturma Komitesi'nin toplam üye sayısı tek sayı olmak koşulu ile artırılabilir. Komitenin kurulması ve soruşturmayı başlatmak amacıyla Rektör tarafından Soruşturma Komitesi üyelerine yazılı bildirim yapılır. Soruşturma için kanıtlar Soruşturma Komitesi tarafından toplanır. Şikâyetin ilk iletildiği kişi Danışman ise; hem Danışman hem de (varsa) olaya tanık olan tüm kişiler Soruşturma Komitesi tarafından dinlenir. İdari çalışanların soruşturulmasına ilişkin komitenin oluşturulmasında üyelerden en az biri Öğretim Üyesi olmak koşulu ile unvan üstünlüğü esas alınır.

(3) Gizlilik prensibi doğrultusunda, Komite üyeleri dâhi konu/olay hakkında yapılan soruşturma sırasında üretilen dosyaların çoğaltmasını, kopyalamasını ve dağıtımını yapamaz. Tüm kayıtlar, gizlilik ilkesine mutlak surette uyularak muhafaza edilir. Soruşturma Komitesi soruşturmayı tamamlayarak Rektör'e kararını sunar. Rektör, Komite'nin kararını dikkate almak suretiyle soruşturma hakkındaki kararı kendisi verir ve aldığı kararı faile ve mağdura bizzat tebliğ eder.

Soruşturmanın Usulü

MADDE 9- (1) Soruşturma Komitesi, Koç Üniversitesi çalışanlarının maruz kaldığı her türlü cinsel taciz durumunun ihbar veya şikâyet üzerine ele alınmasının ardından gerekli araştırmaları yapar, tanıkları dinler, keşif yapabilir, her türlü kanıtın toplanmasını sağlar ve konuyu açıklığa kavuşturabilmek açısından gerekli gördüğü diğer işlemleri gerçekleştirir. Yönetmelik kapsamına giren kişiler, Soruşturma Komitesi'nin istediği her türlü bilgi, dosya ve belgeleri gecikmeye yer vermeksizin verirler ve istenilen yardımları yerine getirirler. Soruşturma işlemleri 21.08.1982 tarih ve 17789 sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği Madde 23'te öngörülen usule uygun olarak tespit edilir ve düzenlenir. (2) Soruşturma Komitesi, hakkında soruşturma açılan kişi ve eylemlerle sınırlı olmak üzere soruşturmayı yürütür ve tamamlar. Soruşturma esnasında Komite soruşturulan eylemin dışında disiplinler veya cezai işlem gerektiren başka suçların işlendiğini veya aynı suç kapsamında başka kişilerin soruşturmaya dâhil edilmesi gerektiğini tespit ederse, durumu Rektör'e derhal bildirir.

Savunma Hakkı

MADDE 10- (1) Savunma alınmadan Soruşturma Raporu düzenlenemez. Soruşturma Komitesi'nin yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içerisinde yazılı olarak veya belirtilen bir tarihte sözlü savunmasını yapmayanlar veya bu süre içerisinde geçerli mazeretini belgeli olarak sunmayanlar savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Soruşturulana gönderilen davet yazısında, ifadesine başvuru fiilin neden ibaret bulunduğu ve savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.

Zamanaşımı ve Süreler

MADDE 11- (1) Koç Üniversitesi çalışanları için, Yüksek Öğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 19. maddesinde belirtilen zamanaşımı süreleri ile 22. maddesinde belirtilen soruşturma süreleri bu Yönetmelik kapsamında da uygulanan sürelerdir.

Gizliliği Sağlamak

MADDE 12- (1) Koç Üniversitesi, cinsel taciz iddialarının ele alınmasında, tüm aşamalarda cinsel taciz faili ve mağduru, ihbar eden ve tanıklar açısından gizlilik ilkesine uygun davranır. Danışmanlar ve bu Yönetmeliğin uygulanmasından sorumlu tüm kişiler, gizliliğe ve cinsel taciz bildiriminde bulunan veya cinsel tacizle itham edilen kişilerin mahremiyetine azami ölçüde saygı gösterirler. Bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin her aşamada tarafların ve tanıkların diğer kişilere karşı gizliliğinin sağlanması ve güvenliğinin tehlikeye düşürülmesinin engellenmesi esastır.

Eğitim ve Bilinçlendirme

MADDE 13- (1) Koç Üniversitesi'nde çalışmaya başlayan tüm yeni personele, işe alınmalarından itibaren uyum programının bir parçası olarak mevcut Yönetmelikte yer alan ilgili başvuru usullerini içeren ve farkındalığı artıran "Cinsel Taciz Bilinçlendirme Eğitimi" verilecektir.

(2) Koç Üniversitesi'nin akademik ve idari çalışanları, alt işveren firma temsilcileri ve çalışanlarının, her iki yılda bir olmak üzere, minimum iki saat süreli Cinsel Taciz Bilinçlendirme Programına katılmaları zorunludur.

Bildirim / İhbar

MADDE 14- (1) Cinsel taciz olarak kabul edilebilecek durumlar, mağdurun veya tanığın, Danışman olarak görev yapan kişilerden kendi tercih edeceği herhangi birini ilgili konu hakkında bilgilendirmesi, danışmanlığını talep etmesi veya doğrudan Rektör'e bildirim yapması yoluyla tespit edilir.

Danışmanlık

MADDE 15- (1) Danışmanlar, gerek bu Yönetmelikte açıklanan hususlar ve mekanizmalar hakkında bilgilendirme yapmak gerekse ihbar veya bildirimde bulunmak isteyen kişilere yönelik danışmanlık yapmak amacıyla hizmet etmektedirler.

(2) Danışmanlar, Koç Üniversitesi'nde tam zamanlı olarak görev yapmakta olan akademisyenlerden ve idari kadroda görev yapmakta olan çalışanlardan seçilir. Rektör tarafından atanan kişilere, Danışman oldukları görevlendirme yazısı ile bildirilir. Görevlendirilen kişilerin, cinsel tacize ilişkin idari usuller konusunda alacakları eğitim Koç Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi'ne danışılarak verilir. Koç Üniversitesi'nde aktif olarak göreve hazır olan Danışmanların tüm akademik ve idari çalışanlara danışmanlık hizmeti verebilecek yeterli sayıda bulunması sağlanır. Bu sayıda, görevden ayrılma veya çekilme sebebiyle ortaya çıkacak azalmalar, Rektör tarafından yeni görevlendirilmelerin yapılması ile tamamlanır. İnsan Kaynakları Direktörlüğü, Danışman olarak görev yapan kişilerin isimlerinin ve güncel iletişim bilgilerinin My.KU (<http://my.ku.edu.tr/>) intranet portalı üzerinden duyurulmasını ve tüm çalışanlar tarafından kolay erişilebilir olmasını sağlar.

(3) Danışmanların görevi, şikâyetleri ya da ihbarları kabul etmektir. Danışman, şikâyet veya ihbar sahibi kişiden olayın detaylarını dinler, mağdurun bu durumdan ne düzeyde etkilendiğini anlamaya çalışır ve yapılması gerekenler konusunda başvuru sahibi, tanık ya da mağduru yönlendirir. Konunun çözüme kavuşturulabilmesi için nasıl bir süreç işletileceği konusunda mağduru veya şikâyet eden kişiyi bilgilendirir.

Yürürlük

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18- (1) Yönetmelik hükümlerini Rektör yürütür.